

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) ยังคงยึดแนวคิดสำคัญภายใต้หลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถพึ่งตนเอง มีภูมิคุ้มกันและสร้างสมดุลของการพัฒนาให้เกิดขึ้นทุกมิติ โดยอาศัยทุนของประเทศที่สะสมอยู่มากมาย ทั้งทุนเศรษฐกิจ ทุนทางสังคมและทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เกิดความยั่งยืนทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคมรวมทั้งประเทศ ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้จะต้องมีประชาชนที่มีคุณภาพ ความสัมพันธ์ระหว่าง“การบริหารจัดการที่ดี (Good governance) หรือ ธรรมชาติกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable human development) เป็นสิ่ง

ที่แยกกันไม่ออกจากกันได้ การพัฒนาศักยภาพของชนบทเป็นหนทางที่สำคัญในการกำจัดปัญหาความยากจนของประชาชน การเชื่อมโยงระหว่างกลไกกับการพัฒนาคนอยู่ภายใต้หลัก 5 ประการ คือ การเพิ่มอำนาจ (Empowerment) ความร่วมมือ (Collaboration) ความเป็นธรรม (Equity) ความยั่งยืน (Sustainable) และความมั่นคง (Security) (กรมการพัฒนาชุมชน. 2548ข : 5)

ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง ด้วยการส่งเสริมการรวมตัวเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทดลอง ปฏิบัติจริง รวมทั้งการเสริมหนุนกลุ่มที่มีการรวมตัวอยู่แล้วให้เข้มแข็งเน้นศักยภาพความพร้อมของชุมชนเชื่อมโยงกับการทำมาหาเลี้ยงชีพตั้งแต่ระดับปัจเจก ระดับครอบครัวจนถึงระดับชุมชน มีกระบวนการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชน โดยส่งเสริมการรวมตัวของคนในชุมชน ทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชนในรูปแบบที่หลากหลาย การจัดการองค์ความรู้ และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างครบวงจร และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชน โดยส่งเสริมความมั่นคงของครอบครัว การจัดบริการทางสังคม การปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม รวมทั้งการสร้างระบบความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของชุมชนภาคีเครือข่ายต่างๆ จะต้องบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับกระบวนการแผนชุมชน โดยภาครัฐควรมีการประสานและอำนวยความสะดวกให้กับภาคีต่าง ๆ ในทุกระดับ และปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย เครื่องมือด้านการเงิน การคลัง การระดมทุน การร่วมทุนในชุมชน ในระดับ

ท้องถิ่นเองก็ควรจะประสานความร่วมมือระหว่างภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ในทุกระดับการดำเนินโครงการและกิจกรรมการพัฒนาที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างกว้างขวางในหลายมิติ พัฒนาฐานข้อมูลท้องถิ่นให้เป็นระบบและปรับให้ทันสมัยอยู่เสมอ สำหรับในส่วนของชุมชน ควรมีการรวมกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาฐานข้อมูลชุมชน กำหนดแนวทาง และกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน ที่ยึดหลักการพึ่งพาตนเองด้วยการคำนึงถึงศักยภาพทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น รวมถึงการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม ริเริ่มเป็นแกนนำจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ชุมชน สร้างเครือข่ายการดูแล คุ้มครอง และจัดสวัสดิการภายในชุมชน รวมถึงการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทุกประเภท องค์กรภาคีพัฒนามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ชุมชนร่วมกันขับเคลื่อนแผนชุมชนให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2548 : 2)

กระบวนการชุมชน หมายถึง การร่วมคิดร่วมวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผนและดำเนินการร่วมกัน เป็นที่มาของแผนชุมชน ซึ่งมีการเรียกชื่อที่ต่างกันตามความเข้าใจของท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2523 มีการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยมีคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน (กพม.) หรือคณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.)ในปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2536 กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้นำแนวทางการวางแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม หรือเทคนิค AIC (Appreciation Influence Control) มาใช้ในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล และครอบคลุมทุกพื้นที่ ในปีพ.ศ.2537 และในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้รับผลกระทบด้านวิกฤติเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการว่างงาน ชุมชนหลายแห่งมีการรวมตัวทำให้เกิดแนวคิดการพึ่งตนเอง และมองเห็นว่าการวางแผนจากบนลงล่างก่อให้เกิดปัญหา ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชนในปี พ.ศ. 2542 กรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับเครือข่ายภูมิปัญญาไทยและมูลนิธิหมู่บ้านจัดทำแผนแม่บทชุมชนขึ้น ภายใต้โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืน รวมทั้ง กองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (Social Investment Fund) ได้นำเสนอกระบวนการจัดทำแผนชีวิตชุมชนในพื้นที่ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี พ.ศ. 2545 คณะรัฐมนตรีได้มีมติลงวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2545 เห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจน โดยสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โครงการบูรณาการแผนชุมชน เพื่อเอาชนะความยากจน เพื่อรวมพลังทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และเอกชน ภาคประชาสังคม และเครือข่ายองค์กรชุมชน เรียกว่า ภาคีการพัฒนา ประกอบด้วยหน่วยงานที่ปฏิบัติในพื้นที่คือ กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมการศึกษานอกโรงเรียน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีการแบ่งพื้นที่

ความรับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดแผนชุมชน สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล (กรมการพัฒนาชุมชน. 2548ก : 28)

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการส่งเสริมกระบวนการในการจัดทำแผนชุมชนภายใต้พันธกิจกรมการพัฒนาชุมชนในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการชุมชน โดยดำเนินการส่งเสริมและสร้างความเข้าใจแก่นำชุมชนในการจัดทำแผนชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ในการปฏิบัติชุมชนอาจมีการทำแผนหลายครั้ง หลายระดับ จึงต้องมีการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ที่ประสานงานในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานแผนชุมชนได้ และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาชุมชน โครงการเชิดชูเกียรติ ผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น ปีพ.ศ.2551 วัตถุประสงค์เพื่อจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชนใช้กลไกแผนชุมชนในระดับประเทศ เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติคุณแก่ผู้นำชุมชนที่มีผลงานในการพัฒนาชุมชนดีเด่น และเพื่อเผยแพร่รูปแบบการทำงานที่มีผลสัมฤทธิ์เป็นตัวอย่างการทำงานในชุมชนอื่น ๆ (กรมการพัฒนาชุมชน. 2551ค : 10)

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการโครงการเชิดชูเกียรติ ผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น ปี พ.ศ.2551 จังหวัดได้ศึกษากรอบแนวทางโครงการดังกล่าวและอาจมีเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร โดยมีการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ชุมชนเกิดการกระบวนกรมีส่วนร่วม ในกิจกรรมพัฒนาชุมชน จัดการประกวดกิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น โครงการเชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น ประจำปี พ.ศ.2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้นำองค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและยกย่องชื่นชมผลงานของผู้ผ่านกระบวนการ การคัดเลือกกิจกรรม ในพื้นที่ ดังนี้ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ดี มีสุข ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนชาย/หญิง ผู้นำสตรี ผู้นำเยาวชน ผู้นำอาชีพก้าวหน้า ศูนย์เรียนรู้ชุมชน ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน (ศอช.)กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และแผนชุมชน

ในการดำเนินการโครงการเชิดชูเกียรติ ผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น ปีพ.ศ. 2551 อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว เนื่องจากในปีพ.ศ.2551 มีการดำเนินการปรับปรุงคุณภาพแผนชุมชนจากระดับ B เป็นระดับ A ครบทุกหมู่บ้านและผ่านการประเมินตามเกณฑ์คุณภาพแผนชุมชน ผลจากการประกวดกิจกรรมดังกล่าว เกิดจากกระบวนการทำงานเป็นทีม ของภาคีการพัฒนาที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ทำให้ได้รับรางวัลแผนชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด และได้เป็นตัวแทนประกวดในระดับเขต ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้นำชุมชนและประชาชนรวมทั้งภาคีการพัฒนาในอำเภอ จำนวน 7 หน่วยงาน ซึ่งอำเภอได้ร่วมกันดำเนินงานตามนโยบาย โดยยึดกระบวนการแผนชุมชนมาขับเคลื่อนการปฏิบัติของหน่วยงานประสานพื้นที่

ทุกระดับ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติของภาคีการพัฒนา อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของภาคีการพัฒนาที่มีบทบาทในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่ชุมชน และนำผลการประเมิน โครงการฝึกอบรมบูรณาการแผนชุมชน (กรมการพัฒนาชุมชน. 2547 : 29) พบว่าประชาชนไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเนื่องจากคิดว่าไม่ได้ประโยชน์เพราะโครงการ/กิจกรรมบางโครงการ/กิจกรรมไม่ได้ดำเนินการตามที่ร่วมกันวางแผนไว้ ทำให้มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของประชาชนในชุมชนกับหน่วยงานภาคีการพัฒนาที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ซึ่งบางครั้งกลับไปก่อนที่กิจกรรมยังไม่เสร็จสิ้นกระบวนการนั้น การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำไปใช้พัฒนาการปฏิบัติงานในหน่วยงานและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติของภาคีการพัฒนา อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติของภาคีการพัฒนา ระหว่างภาคีการพัฒนาต่างหน่วยงาน อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเปรียบเทียบการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติของภาคีการพัฒนา ระหว่างภาคีการพัฒนาต่างสถานภาพ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความสำคัญของการวิจัย

การพัฒนาประเทศในปัจจุบัน ได้มีการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นผู้วางแผนพัฒนาพื้นที่ของตนเอง แผนชุมชนเป็นกลไกส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชน อย่างไรก็ตามหากทำแล้วไม่นำไปปฏิบัติก็ไม่เกิดประโยชน์ องค์ประกอบสำคัญที่จะสามารถทำให้แผนชุมชนได้ขับเคลื่อน นำไปใช้ประโยชน์ น่าจะมาจากการประสานความร่วมมือระหว่างภาคีการพัฒนา ถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติ เพราะหากภาคีการพัฒนามีการบูรณาการ ให้เป็นรูปธรรม สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหา และทำให้เห็นว่าแผนชุมชนสามารถนำไปใช้นำไปปฏิบัติได้จริง ในทุกหมู่บ้านตำบลทั่วประเทศ มุ่งเน้นให้แผนชุมชนดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน และชุมชนมีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยใช้ทุนทางสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในการพัฒนาชุมชนของตนเองไปสู่เป้าหมายและความต้องการของชุมชน ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพชุมชน อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นอำเภอหนึ่งที่มีความเข้มแข็งขององค์กรในพื้นที่

เพราะได้รับรางวัลมากมายในโครงการเชิดชูเกียรติ ผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น จึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติของภาคีการพัฒนา ในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตของการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์

ภาคีการพัฒนาหลักและภาคีพัฒนาร่วม อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ภาคีการพัฒนา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ภาคีการพัฒนาหลัก ประกอบด้วย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชนและกรมส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีพัฒนาร่วม ประกอบด้วย สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)

2.2 การศึกษาในคั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 236 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยคั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติของภาคีการพัฒนา ในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีขอบเขตคั้งนี้ คือ

3.1 ศึกษาการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติของภาคีพัฒนาอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 9 ด้าน ประกอบด้วย ด้านนโยบายขององค์กร บทบาทหน้าที่ขององค์กร แผนปฏิบัติการขององค์กร งบประมาณขององค์กร การติดตามประเมินผลขององค์กร การมีส่วนร่วมขององค์กร การเรียนรู้ร่วมขององค์กร กิจกรรมในแผนชุมชนสอดคล้องกับแนวเศรษฐกิจพอเพียง และการนำแผนชุมชนไปใช้ประโยชน์ขององค์กร

3.2 เปรียบเทียบการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติของภาคีการพัฒนา ระหว่างภาคีพัฒนาต่างหน่วยงาน ในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 9 ด้าน

3.3 เปรียบเทียบการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติของภาคีการพัฒนา ระหว่างภาคีพัฒนาต่างสถานภาพ ในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 9 ด้าน

4. ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยในคั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัย ในช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณซึ่งเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายอัตรากำลัง มีการเปลี่ยนแปลงในชุมชน เช่น มีการเลือกตั้งผู้นำชุมชนบางหมู่บ้าน

ก็เป็นคนใหม่ หรือมีการเลือกผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างอาจส่งผลกระทบต่อผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรต้น

5.1.1 หน่วยงาน

5.1.1.1 ภาาการพัฒนาหลัก

5.1.1.2 ภาาการพัฒนาร่วม

5.1.2 สถานภาพ

5.1.2.1 หัวหน้าหน่วยงาน

5.1.2.2 ผู้ปฏิบัติงาน

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติขององค์กร ประกอบด้วย

5.2.1 นโยบายขององค์กร

5.2.2 บทบาทหน้าที่องค์กร

5.2.3 แผนปฏิบัติการขององค์กร

5.2.4 งบประมาณขององค์กร

5.2.5 การติดตามประเมินผลขององค์กร

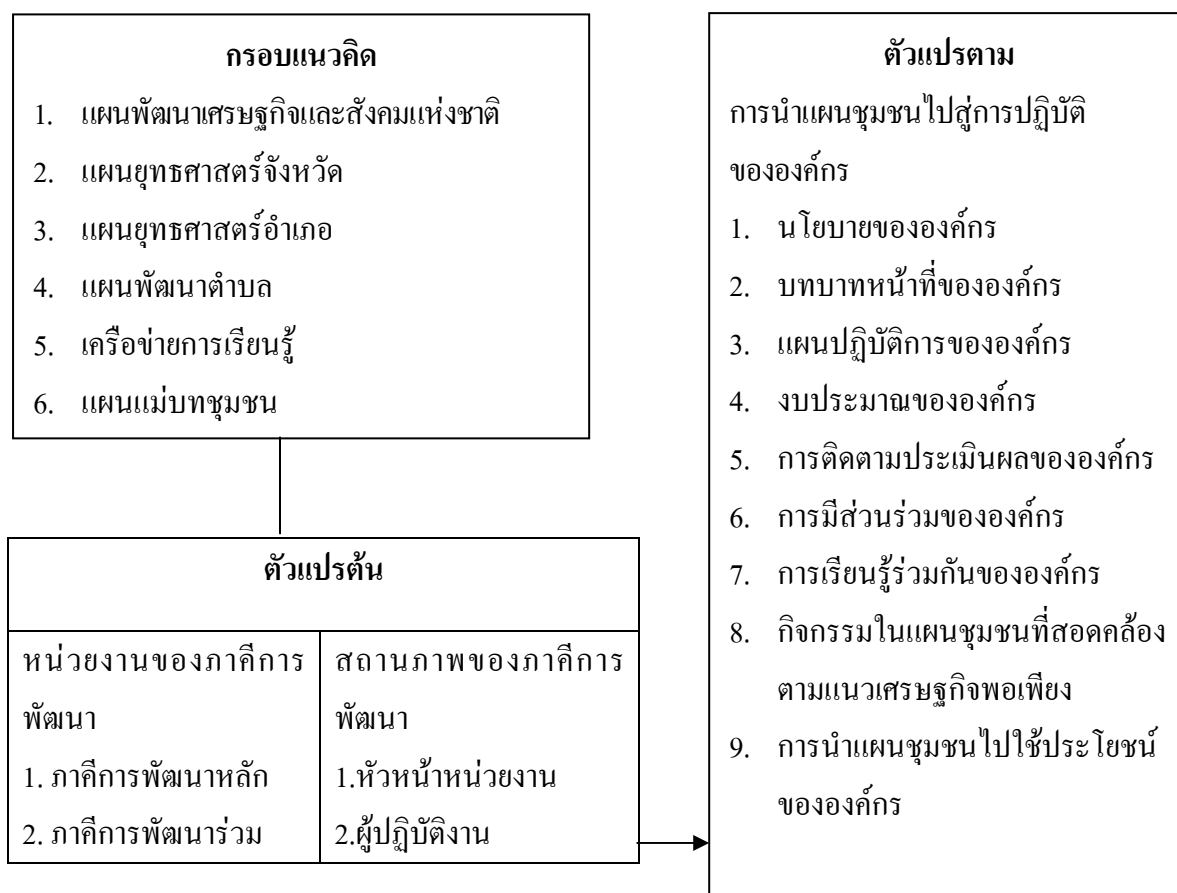
5.2.6 การมีส่วนร่วมขององค์กร

5.2.7 การเรียนรู้ร่วมกันขององค์กร

5.2.8 กิจกรรมในแผนชุมชนสอดคล้องกับแนวเศรษฐกิจพอเพียง

5.2.9 การนำแผนชุมชนไปใช้ประโยชน์ขององค์กร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาคีการพัฒนา หมายถึง บุคลากรในสังกัดหน่วยงานสำนักงานปกครองอำเภอ ประกอบด้วย ปลัดอำเภอ และกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ บุคลากรในสังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ประกอบด้วย พัฒนาการอำเภอและพัฒนกร บุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอ ประกอบด้วย หัวหน้าส่วน ผู้ปฏิบัติงานระดับอำเภอ และ นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลทุกแห่งรวมทั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละ 1 คน บุคลากรในสังกัดสำนักงานเกษตรอำเภอ ประกอบด้วย เกษตรอำเภอและเจ้าหน้าที่เกษตร สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ประกอบด้วย บุคลากรในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอและเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ และหัวหน้าสถานีอนามัยทุกแห่ง บุคลากรในสังกัดศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

ประกอบด้วยหัวหน้าศูนย์ และครูอาสาสมัคร และบุคลากรในสังกัดธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วย และผู้ปฏิบัติงาน

ภาคีการพัฒนาหลัก หมายถึง บุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติในสังกัดสำนักงานปกครองอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาคีการพัฒนาร่วม หมายถึง บุคลากรที่มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติในสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และศูนย์การศึกษาครอบครัวและศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานภาพของภาคีการพัฒนา หมายถึง หัวหน้าหน่วยงาน และผู้ปฏิบัติงาน จากสำนักงานปกครองอำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ศูนย์การศึกษาครอบครัวและศึกษาตามอัธยาศัย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หัวหน้าหน่วยงาน หมายถึง นายอำเภอหรือผู้แทน พัฒนาการอำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เกษตรอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาครอบครัวและศึกษาตามอัธยาศัย และหัวหน้าหน่วยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง ปลัดอำเภอ และกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ พัฒนาการ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล นักวิชาการสาธารณสุขอำเภอ สาธารณสุขประจำตำบล ครูอาสาสมัครและเจ้าหน้าที่จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผนชุมชน หมายถึง แผนที่ใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านหรือแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านที่ ประชาคมหรือเวทีชาวบ้านร่วมจัดทำไว้พร้อมกับปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรจะมีความสมบูรณ์หรือไม่ก็ตามจะเป็นแผนเฉพาะด้านหรือแผนครอบคลุมทุกด้านของการพัฒนา

นโยบายขององค์กร หมายถึง การกำหนดกรอบและทิศทางการทำงานหรือการปฏิบัติในหน่วยงานของภาคีการพัฒนา อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทบาทหน้าที่ขององค์กร หมายถึง หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบงานในพื้นที่ของภาคีการพัฒนา อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผนปฏิบัติการขององค์กร หมายถึง การนำกรอบนโยบายมากำหนดปฏิทินการทำงาน โดยกำหนดระยะเวลา งบประมาณ เป้าหมายการทำงาน และผลการดำเนินงานขององค์กรภาคี การพัฒนา อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

งบประมาณขององค์กร หมายถึง ทรัพยากรที่มีขององค์กรในการสนับสนุนส่งเสริม การปฏิบัติงานขององค์กรรวมทั้งเงิน/บุคลากรของภาคีการพัฒนา อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การมีส่วนร่วมขององค์กร หมายถึง กระบวนการเข้าร่วมกิจกรรมแผนชุมชนของภาคีการพัฒนา เช่น ร่วมจัดทำแผนชุมชน ร่วมประสานแผนชุมชน ร่วมประสานแกนนำในชุมชน และมีส่วนร่วมในด้านวิชาการวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ในการจัดทำแผนชุมชน อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การติดตามผลการดำเนินงานขององค์กร หมายถึง การวัดผลการดำเนินงานการปฏิบัติงานขององค์กรภาคีการพัฒนา อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การเรียนรู้ร่วมกัน หมายถึง การได้รับการส่งเสริมกระบวนการการเรียนรู้ร่วมกันเรื่องกระบวนการจัดทำแผนชุมชนของภาคีการพัฒนา อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง โครงการกิจกรรม 6 ด้าน ประกอบด้วย ชุมชนพึ่งตนเอง ชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ชุมชนมีกิจกรรมส่งเสริมการออมทรัพย์ มีกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกัน มีกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญา และมีกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การนำแผนชุมชนไปใช้ประโยชน์ขององค์กร หมายถึง การที่องค์กรหรือหน่วยงานหรือชุมชนนำโครงการหรือกิจกรรมในแผนชุมชนไปปฏิบัติ ในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานในการวิจัย

1. หน่วยงานของภาคีการพัฒนาต่างกัน มีการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรแตกต่างกัน
2. สถานภาพของภาคีการพัฒนาต่างกัน มีการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบระดับการนำแผนไปสู่การปฏิบัติของภาคีการพัฒนา ในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. นำผลการศึกษาไปเผยแพร่ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทำให้ได้แนวทางร่วมกันในการขับเคลื่อนแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชน ชุมชน และประเทศชาติ